

El pacte de Toledo: la privatització de les pensions i els còmplices necessaris

“Còmplice necessari: Quan l'executor material d'un fet punible rep la cooperació imprescindible o útil d'un altre per a la perpetració del delictes.” Enciclopèdia Jurídica

Aquest mes d'octubre el Pacte de Toledo va emetre un informe de “recomanacions” per reformar l'actual sistema públic de pensions i que de ben segur (si no ho evitem) es convertiran en llei a través del congrés dels diputats.

En aquest informe es pot detectar un canvi d'estratègia, per part dels poders econòmics i polítics, per fer digerible un canvi de paradigma vers les pensions públiques, d'una magnitud que supera els somnis més humits i retorçats de la patronal i els bancs: si s'aproven aquestes recomanacions veurem com de la mà del govern “més progressista de la història” els sindicats podran esdevenir els “còmplices necessaris” per laminar les pensions públiques (un dret bàsic conquerit per les lluites de la classe treballadora) posant-les en un procés de degradació permanent que camina cap a l'oblit de les almoines assistencials.

Però aquesta complicitat no es tractaria, com tantes altres vegades, de que els sindicats de concertació accepten retallades vergonyants, reformes laborals i de pensions a canvi de prebendes, poder institucional i recursos pels seus aparells; és tracta d'un canvi radical on aquests mateixos sindicats i qualsevol altre sindicat que ho accepti (i la pressió no serà poca) esdevindrien estructuralment un dels principals agents actius (i còmplices necessaris) d'aquesta privatització. Però anem per parts.

Com dèiem, aquestes recomanacions apareixen en un context molt concret: la crisi de la pandèmia de la Covid-19 on la capacitat de mobilització i reacció popular es veu molt condicionada i limitada per la situació real d'emergència sanitària, però també limitada per l'oportunisme dels aparells d'estat que aprofiten aquesta crisi per intensificar i assajar elements de control i repressió selectius vers les classes treballadores. L'exemple del Madrid d'Ayuso i els seus barris populars és el més cridaner, però

trobem tristos exemples en tota la geografia de l'estat començant per Catalunya tal com no s'ha cansat de denunciar la Plataforma 3 d'Octubre.

No obstant, les recomanacions del pacte recullen algunes reivindicacions històriques del moviment pensionista, que en el darrer període ha estat capaç d'ocupar els carrers i aixecar una mobilització sostinguda en el temps que ha condicionat tota l'agenda política i social d'aquest país. Els pocs elements positius que incorporen aquestes recomanacions del Pacte de Toledo són fruit d'aquesta lluita i a l'hora s'utilitzen com a coartada per fer passar sense soroll mediàtic els elements més lesius de les recomanacions tal com el mateix moviment pensionista (que no ha deixat de mobilitzar-se) està denunciant.

Així, entre les recomanacions positives de l'informe podem trobar la revalorització de les pensions segons l'IPC i no lligat al factor de sostenibilitat i la ridícula pujada del 0,25% de la reforma del PP del 2013. Però el factor de sostenibilitat no és deroga i la lletra petita de l'informe diu que caldrà “actualitzar” els indicadors de l'IPC o utilitzar altres indicadors (lo qual pot deixar en no res la cosa).

També és positiu el fet de que les pensions mínimes es revaloritzin però molt lluny encara del necessari i amb data de caducitat.

O que es permeti computar els millors anys de cotització. Tot i que sense derogar les darreres reformes laborals i el desert de precarietat, temporalitat, falsos autònoms etc., que han deixat al seu pas aquestes reformes serà difícil (si no impossible) per la majoria de jovent d'aquest país arribar als anys necessaris de cotització per poder gaudir d'aquest dret i si a més, tenim en compte que es vol ampliar el període de càlcul a 35 anys, tot plegat acaba sent un contra sentit.

És reconeix implícitament, per primer cop, que el marc de discussió neoliberal, que planteja la impossibilitat de sostenir les pensions a mig termini, malgrat que no existeixi cap prova empírica, és fals. No obstant, la Seguretat Social segueix desconnectada del tipus de polítiques econòmiques que es realitzen. Per tant es segueix analitzant el sistema de pensions sense relacionar-lo amb les condicions laborals o les polítiques impositives. Per exemple: quina és la raó metafísica per la qual les rentes del capital no poden contribuir al manteniment del sistema de pensions? No hi ha resposta. Perquè no es poden també amb impostos si és precís, com a dret universal i inalienable que són? No hi ha resposta. Com accediran a aquest dret els milions de dones que realitzen treballs de cures no remunerats, o els milions de joves que tenen treballs precaris i temporal sinó s'articula de forma radical el principi redistributiu del salari socialitzat? No hi ha resposta. Fins aquí, doncs, lo "positiu" d'aquestes recomanacions....

No es planteja derogar les reformes laborals de 2010 i 2012, ni les reformes de pensions del 2011 y 2013 ni establir un SMI de 1.200 euros, com preveu la Carta Social Europea. Tampoc preveu cap reforma fiscal perquè realment paguin més els que més tenen i ingressen. Sí que planteja, no obstant, consolidar la reforma del 2011: allargar edat de jubilació "voluntàriament" als 67 anys i allargar el còmput de cotització.

Res de mesures per acabar amb el 37% de la bretxa de gènere en salaris i pensions, com l'augment fins al 100% de la base reguladora de la pensió de viduïtat com a única font d'ingressos o l'equiparació de les empleades de la llar.

Per contra, tal com assenyala el moviment pensionista: amb aquesta reforma es trenca la solidaritat intergeneracional del sistema; les pensions es distribueixen en tres grans blocs; pensions mínimes miserables més pensió de viduïtat cada vegada mes reduïda, deslligades del seu caràcter contributiu; noves generacions que accedeixen a pensions cada vegada mes baixes i plans privats de pensions amb fons públics per a aquelles persones treballadores que els puguin pagar.

I és en aquest darrer punt on entren els sindicats com a "còmplices necessaris". Vist el fracàs de rentabilitat que ha tingut el pla del Banc Mundial i la Unió Europea de privatitzar les pensions via pensions individuals privades (amb tot de desgravacions per

part del l'Estat) ara ho faran "a lo grande": les pensions públiques es privatitzaran a través de plans d'empreses aprovats per conveni i els fons seran gestionats per bancs i asseguradores.

Aquest fons "complementaris" per els treballadors dins les mateixes empreses representa una autèntica "motxilla austríaca" envers les pensions. I pot representar que en moltes grans i mitjanes empreses així com administracions públiques privatitzin de facto el sistema de pensions.

Per posar un exemple: l'any 2003 CCOO i UGT van signar un acord per introduir un pla de pensions privats amb la Caixa per el conjunt d'empleats públics de la Generalitat. Des de la IAC ens hi vam mostrar radicalment en contra, vam recollir més de 10.000 signatures de les treballadores i treballadors demanant una consulta al respecte. CCOO i UGT s'hi van negar...

1985, vaga general en defensa de les pensions

Ara, aquest model es vol institucionalitzar i generalitzar. Ja sigui a través d'acords amb l'administració o entre empreses i sindicats. A la IAC ens trobaran al davant denunciant-ho, no serem còmplices d'aquest saqueig de les pensions públiques que són fruit de la lluita sindical de la classe treballadora. Ens seguirem mobilitzant com a part del moviment pensionista per unes pensions públiques i universals que garanteixen el dret a una vida digna per totes i tots. No serem còmplices i denunciarem a tots aquells que contribueixin per activa o per passiva a desmantellar un dels drets més fonamentals de la classe treballadora.